

2 CENTESIMI

Predbrojba za Monaru ja
iznaša 4 K za 3 mjeseca.
Pojedini broj 2 para.

Abbonamento per la
Monarchie: Corosa 4
per 3 mesi. Un singolo
numero 2 cent.

Abbonament für die
Monarchie: Vierteljahr
4 K, einzeln Nummer
2 Heller.

OMNIBUS

2 HELLER

Za vrštenje objava u
«Maloj opusnici» plaća
se za svaki riez 2 pare.
Najmanja pristojba 80 p.

Per le inserzioni d'avis
si paga per ogni parola
2 cent. L'assa minima
30 centesimi.

Je des Wort im «Kleinen
Anzeiger» kostet 2 h.
Die niedrigste Taxe 80 h.

Izlati svaki dan osim nedjelje i svake
u 11 ura prije podne.

Erscheint ogni giorno eccettuata la dom-
niede e fosta alle 11 ant.

Erscheint täglich außer an Sonn- und
Feiertagen um 11 Uhr Vormittag.

Uprava i uredništvo — Amministrazione e redazione — Administration und Redaktion: Tiskara LAGINJA i dr., prlje J. Kramptić i dr., PULA — Via Giulia br. 1.

Veliki pučki ples.

„Narodna radnička organi-
zacija“ priredjuje u nedjelju
dne 16. tek. mj. po podne na
4 ure unapreda, u „Narodnom
Domu“

Veliki pučki ples

sa pratnjom glazbe i soped
izmjence.

Imaju pravo pristupa samo
članovi Organizacije sa njiho-
vim cienjenim obiteljima.

Ulaznina: Za muškarce 40
para a za ženske 20 para.

Dodjite svi, da se zabavite do
mile volje na tom domaćem puč-
kom plesu, a koji se još nije
začlanio u »Narodnoj radničkoj
organizaciji« neka to čim prije
učini.

Društvo izseljenih Jugoslavena

„Za Materinsku Rijječ“

Ovamošnje prilike, u kojima se Hrvati
nalaze jesu, da ne rećemo nikakove, vrlo
mršave, i to ne toliko s ekonomskog,
koliko upravo s nacionalnog gledišta. Ima
ovamo dosta naših trgovaca, dosta po-
sjednika, ako će te i milijunera, ali što
to sve hasni narodu našemu u domovini,
kada oni niti ne znaju da su Hrvati?!
Oh! radiši bismo mi, da je ovamo već
tako razbujedna narodna svijest naših
ljudi, pak da svi budu narodni mence,
da podižu »sokolšale« i »Družbu« i »Zi-
dare«; ali na žalost — oni su svi tek
samo trgovci i u čin u i u pojmianju.

Društvo, koje smo ustanovili tek je
baćeno sjeme, da li će dati ploda? Na-
damo se, jer vjerujemo, da nije još sa-
svim izgignula jezgra narodne čuti u našeg
dospeljenika. Ovaj se u svojoj kući i u
medjusobnom drugovanju služi svojim je-
zikom, narodno se iztice, i ako pod ime-
nom »austrijanac«. To nam je »sve dale
potica, da osnujemo jedan list, koji bi u
prvom redu imao svrhu budjenje narodne
svijesti u ovim stranama; a onda bi us-
porodilo s tim išlo poticanje na potpoma-
ganje domaćih narodnih institucija, kojima
je svrha obrana materije riječi. Mislimo,
da to ne ćemo moći postići prije, nego li
bude dobio pojam o narodnom imenu,
narodnoj časti i obrani svoga narodnog
»ja«.

Ovim već možete dobiti pojam dušev-
nog i narodnog stanja Hrvata u ovim
krajevima, koji je do sada bio prepusten
od narodnih ljudi svom pukom udesu, i
ako je do čega došao, sam sebi mora
hvaliti.

Nas rodoljublje goni na rad; trojica
smo, koji zabismo u glavu, da moramo
podignuti položaj našeg naroda ovamo
na viši »niveau«; mi dva brata i narodni

učitelj Marin B. Lovrov. Već od preko
pol godine propagiramo narodnu ideju,
a u novinom ćemo je brzo proslijediti.
Terem smo pripravili, te nam je u tomu
zadovoljstvo, što uviđajemo, da sasvim
još nije trul.

Novina će početi izlaziti, nadamo se u
mjesecu veljači, jer do tada očekujemo i
iz domovine suradnju, pisanu najprostijim
vulgarnim stilom, e da bude na dohvatu
našeg dospeljenika.

Naš prijatelj i suradnik u nastojanju
oko budjenja narodne svijesti, Marin B.
Lovrov, bivši narodni učitelj, a sada o-
vamo trgovački namjesnik, bit će urednik
naših novina.

Prihod našeg društva porazdjeliti ćemo
razmjerno između svih narodnih institu-
cija, kojima je to potreba, jer je cilj naš:
potpomaganje borbe u domovini za obranu
materinske riječi, za koraćanje k zlatnoj
slobodi.

Priilažemo vam takodjer privremeni prav-
nih našega društva, koji glasi: Iz pra-
vila se vidi, da imade doista svrhu pot-
magati novčano sva domaća društva, koja
se napose bave za održavanje materinske
riječi, te širenje narodnih škola po svim
hrvat. zemljama i napose medju Hrvat.
izseljenicima. Član društva može biti svaki
Hrvat, Srbini ili Slovenac, nu karakter
društva je hrvatski. Društvo će biti u
savezu sa domaćim tvrtkama, te nastojati
širiti domaću industriju po inozemstvu, a
napose nastojati širiti hrv. novine i hrv.
književnost. Članovi su obvezani svakom
prilikom sjetiti se dobrom rukom svog
društva, koje će isti upotrebiti u patrio-
tičke svrhe. Napose imade se u svakoj
korespondenciji rabiti riječi Družbe sv.
Čirila i Metoda. Po mogućnosti društvo
će dizati podršnice sa istom svrhom.

Svaki član dobiva posebnu diplomu.
koju si mora sam nabaviti.

Prva glavna skupština društva bila je
dne 15. kolovoza g. 1907. u mjestu Santa
Teresa u Argentini. Predsjednikom društva
je Ivan Dućaković, a tajnikom Noe
Martinolić.

I s tim najsrdaćnije pozdravljamo
Braća Martinolić.

VIESTI.

Mjestne.

Veliki pučki ples.

Sutra dakle da se vidimo svi zdravi i
veseli u Narodnom Domu.

Bit će brate šale i smieha do mile vo-
lje, plesati će se po istarsku, po bođulsku,
po hrvatsku- da će sve pucati. Sutra svi
na ples!

Čuvajte djecu.

Jučer popodne igrala su se djeca na
placi u Valdebeke te su imali jednu vojni-
ničku fišeku (patronu) koju su htjeli naj-
prije zapaliti žigicom. Kad to nije otogo-
valo uredili su kamenom po njoj, te
zapalivši se odtelila je u grlo Martinu
Mikovićeviću dječaku od 12 godina, krv
mu je počela curiti, te siromah je od-
mah doveden u mjestnu bolnicu.

„Mladi Istran“.

Primili smo drugi broj, god. III. ovog
kresnog lista za mladež što ga uređuje
g. Josip A. Kraljić, Družbin nadučitelj u
M. Lošinj.

Doista liep je ovaj listić, što ga više
ćitaš, sve više te osvaja te će ti sigurno
biti drago da se na nj predplašti i odmah
pošalješ predplatu od same 2 K, a ako
se još u školi sa knjigama mućiš samo
K 170.

Ovaj broj ima svu silu pjesmica, crtica,
zagonetaka da se sav potiš dokle ih od-
gonetaš, a na koncu ukusan koleđar.

Razne.

Opatija.

Većeras je u Opatiji Družbin ples. Do
jučer prišlo je odboru 1435 kruna.
Gosp. Kudović vlastnik »Hotel Bristol«
daje dvoranu bezplatno, a električna cen-
tralna svjetlo. Čovjeku se srdce širi nad
tolikim izkazima ljubavi spram ove naše
mile »Družbe«.

Bog neka živi sve naše plemenite do-
brovite, a svima koji budu prisustvovali
plesa, želimo im dobru zabavu, junačko
zdravlje i dobru sreću.

„Za domaći obrt i trgovinu“.

(Pučka predavanja 2.) Pod tim naslo-
vom izdalo je »Hrvatsko društvo za pučku
prosvjetu« predavanje svoga člana gosp.
Hinka Sirovatke, držano u Varadždinu 15-
prosinca 1907. pobudom tamošnjeg »Za-
natlijskog i pomoćničkog društva«.

Društvo za »pučku prosvjetu umoljava
sva obrtnička i radnička prosvjetna i pot-
porna društva, zatim sve pojedince, ko-
jima je na srcu domaći obrt i trgovina,
te su voljni medju zanimanim krugovima
širiti tu vrlo poučnu kajšicu, da pišu
društvenoj upravi (Ilica br. 64, Zagreb) i
ujedno javu, koliko primjeraka žele preuzeti.

Austro-ugarska banka i Česi.

Na 5. tek. mj. obdržavala se je u Beču
generalna skupština austro-ugarske banke.
Imedju ostaloga na dnevnom je redu bio i
izbor jednog člana generalnog vijeća. Ovo
vijeće naime sastoji se od 12 lica,
od kojih šest imaju biti državljani austrij-
ski, a šest ugarsko-hrvatski. Smrću člana
Suessa ostalo je u generalnom vijeću iz-
pražnjeno jedno mjesto, koje se je imalo
pokriti sa austrijaskim državljaninom. Do
sada, ne treba ni iztaknuti, svih šest au-
strijaskih mjesta pokrivali su svjedjer iz-
ključivo Niemci, a ostalih šest mjesta
Magjari.

Na skupštini 5. tek. mj. bilo je zasto-
puno 456 njemačkih akcionera i njihovih
pristaša i 252 češka.

Česki zastup. dr. Kramarž junački je
ustao proti njemačkom šovinizmu te je
glasno i jasno kazao gospodi koja se drže
još uvijek svemogućima da se stara vre-
mena svenjemačke moći u Austriji ne
vraćaju više, te je zahtjevao da se ispraž-
njeno mjesto popuni s jednim čehom.

Dr. Kramarž na kraju prieti, da će
stvar izmieni pred parlament, kad se bude
razpravljalo o bankovnom privilegiju.

Izvodni zastupnika Kramarža učinili su
duboki utisak na prisutne, te su liepi do-
kaz češke narodne samosvijesti i češkog
napredka.

Glas iz Rusije.

Uvaženi ruski list »Novoje Vremja«
piše da Rusija ne smije podnižno do-
pustiti da Austrija ungradi željeznicu u
Sondžakatu i predviđa rat na vidiku u
slučaju da Austrija ne odustane od svo-
jeg nauma. Rusija — veli taji uvaženi list
— kao i stari Rim ne čuti potrebe mira
iza jednog poraza. Ona mora ponajprije
štititi svoj ugled. Iza par ruskih neuspjeha,
druge su se velevalsti počele silnički po-
našati a Rusijom.

Francuski list »Echo de Paris« veli da
je austr. ministar izv. poslao slušao glas
iz Berlina te da predložio austrijske
pred njemačkim interesi. Govori se da
će usljed toga ministar odstupiti te na
njegovo mjesto doći markiz Pallavicini
sada poklisar u Carigradu i osoba dobro
vidjena od Cesara.

Frank Zotti uapšen.

U zaderskom »Pučkom glasu« čitamo:
»Glavni predsjednik »Narodne hrvatske
zajednice« vlastnik »Narodnog Lista« i
bankovne kuće Frank Zotti i Co. uapšen
je u New-Yorku na tužbu Hrvata Bože
Gojsovića, koji ga tužio za 100.000 dolara.

Sa naše strane opažamo, da je proti
tome Zotti-u već više mjeseca bilo jako
teških tužba u hrvatskim novinama, da
da nešto mora da bude na stvari. Spo-
minjemo na pr. da je jedan predplatnik
»Naše Sloge« već dne 4. januara poslao
preko banke Frank Zotti & Co. predplatu
a do danas još nije »N. S.« primila niti
helera a Bog zna hoće li i dobiti.

Sve bi naše novine morale upozoriti
naš narod u Americi na tu tvrdku.

PARTE ITALIANA.

Le tendenze germanofile della politica estera.

Di queste tendenze che riescono fatali
alla Monarchia si intrattene ampiamente
il delegato croato dott. B. Medaković
nella delegazione ung.-croata li 7 corr.

Per l'alleanza colla Germania — disse
l'oratore — si interessano solamente i te-
deschi, nel mentre le altre nazionalità
sono contrarie. I polacchi medesimi, forse
perchè schifati dal crudele procedere del
governo prussiano contro i loro connazio-
nali, contro il quale s'alza ogni animo
che ha un po' di senso umanitario, pero-
rano l'alleanza colla Francia quantunque
sanno che l'alleanza colla Francia con-
duce all'alleanza colla Russia.

Dopo d'aver accennato come anche i
magiari vedono di malocchio l'egemonia
tedesca, l'oratore si diffonde a parlare del
famoso exposé del ministro degli affari
esteri Aehrenthal. Il ministro Aehrenthal
disse che colle nuove ferrovie riviverà a
nuova vita il commercio e l'industria nei
Balcani e nell'oriente e che ciò sarà una
grande opera dello spirito d'intrapren-
denza tedesca.

Si poteva con più enfasi accentuare il
«Drang nach Osten»? L'energia, la forza
tedesca che segnino dei trionfi e noi che
dobbiamo interessarci in proposito?

Il capitale e l'industria tedesca hanno
già quasi conquistato del tutto Trieste, e

dovremo noi aprire il varco ad ulteriori invasioni nell'oriente e a nostro danno?

La Germania colla ferrovia di Bagdad e col suo capitale si conquistò l'Asia minore e quanto non è pericoloso per noi questo estendersi della Germania ad oriente! La Germania si consoliderà la sua influenza politica e commerciale ed esigerà indi di sottometterci alla sua unione doganale. Saremo noi tanto forti da resistere al colosso tedesco al quale ora vogliamo far strada all'oriente?

Il dott. Medaković critica acerbamente come si comportava l'Austria nel tempo dell'epiche lotte dei Serbi per liberarsi dal giogo turco.

Prosegue indi a parlare della Bosnia-Erzegovina che fu inondata da esseri dekaditi, demoralizzati e sibrati fino al midollo, da quel stuolo di «aristocrati» e pessimi burocrati che a casa loro non poterono far nulla e nelle province occupate furono portati ai primi posti.

Nelle province occupate s'iniziò una politica di spionaggio, di denunciazioni. Dappertutto si volevano trovare delle congiure e si adottarono le più odiose misure poliziesche. I boschi furono barbaramente tagliati e il legname venduto a vil prezzo, non si prese in riflesso alcuno le importanti questioni confessionali in specie dei musulmani. Col nostro agire — disse l'oratore — noi prepariamo la strada a quel colosso che ci fece suoi schiavi. Un radicale cambiamento nella politica estera deve succedere.

L'oratore parla indi come finora le molte volte furono i riguardi della politica estera, i cosiddetti interessi superiori che decidevano sulla politica interna.*

A proposito accentua il tirannico governo del Khuen in Croazia che si mantenne al potere col spargere la discordia fra croati e serbi figli d'una sola nazione.

Venne il tempo quando l'Ungheria, nella lotta per le proprie aspirazioni nazionali, venne in una critica posizione. In quel tempo si concluse il patto di Fiume che consisteva in un mutuo aiuto per addivenire ai nostri diritti.

È sintomatico e caratteristico come allora si cominciarono a propallare i più infondati sospetti per certe tendenze antidinastiche.

* E furono appunto questi «interessi superiori» che fecero convalidare le elezioni comunali di Pola, e dare così uno schiaffo alla più elementare giustizia.

N. d. R.

Il dott. Medaković parla in esteso indi del voltafaccia dei magiari e degli interessi superiori che vi devono entrare. Parla indi delle nuove denunce tendenti a far scoppiare la lotta fra i croati e serbi e gettare in disgrazia tanti integerrimi patriotti. Furono investate delle congiure che pretesamente hanno le radici in Italia o nella Serbia.

Il ministro presidente Wekerle che tanto volentieri si presta a propallare tali false calunnie è in dovere di parlare più chiaro e addurre dei fatti concreti.

È quindi da meravigliarsi quando le dimostrazioni dirette contro il «bano» di Croazia, questi le giudica dirette contro il re e denuncia il nostro popolo per sentimenti antidinastici?

Difendere la nazione croata e serba da tali denunce mi pare un'amara ironia. Non lo ha provato forse colla profonda lealtà alla dinastia per la quale sparse a rivi il suo sangue? Per la violazione della costituzione, facciamo responsabili tutti gli altri responsabili fattori della monarchia. Per tutto ciò non posso votare per il preventivo che quindi respingo.

NOTIZIE.

Locali.

Il ballo dei matti!

Martedì 3 marzo (ultimo giorno di carnevale), auspice la «Società Austria» avrà luogo nel «Salone al Belvedere» il «Ballo dei matti».

Le furie di sior Checco.

Il signor Checco tabaccon montò su tutte furie al leggere le lagnanze della guardia di polizia sul nostro giornale. «Se mi — disse egli — savessi chi che se sta quella figura indegna che se sta lagnarse all'«Omibus», lo mandassimo via dalle guardie e lo facessimo sfrattare».

Per l'amore di Dio signor Checco non s'affanni, poiché tutto viene al chiaro, e se non si regolano le questioni delle monture e altro ancora, parleremo di nuovo.

Varie.

Lussinpiccolo.

In aggiunta alla mia corrispondenza sulle illustri capacità mediche che ci onorano della loro presenza e benefica opera, aggiungo queste due righe.

Il medico comunale è in dovere di curare gratuitamente i poveri del paese e gratuitamente estradare loro i certificati quando questi li abbisognano per ottenere

qualche sussidio p. e. dal «Pio fondo» e d'altro.

Il dott. Cattarini invece chiede che gli si paghi tosto una corona. Si danno dei casi quando il bravo medico si vuole mostrare generoso e allora dice alle parti che gli possono portare la corona dopo ricevuta la favorevole evasione dell'istanza.

Infatti le parti dopo aver ricevute p. e. dal fondo Scaramanga le 4, 5 o 6 cor. di sussidio devono portare una corona al medico, per il lavoro per il quale egli è già pagato dal comune, cioè da quel grande asino di popolo che è sempre quieto, sempre umile, sempre paziente e volentieri soporta tutte le sorne che i signori gli mettono in spalla!

Fino a quando Lossignani durerà che sta troppo spinta rassegnazione al bastone nemico? Fino a quando non vi rinsorverete dei vostri diritti d'uomini? Lossignani muovetevi, il mondo cammina e voi state sempre lì.

Vlastnik i izdavač: Tiskara LAGINJA i dr. Odgovorni urednik: J. Krusić.

Mali oglasnik.

Piccolo notiziario.

RICERCASI quartiere in via Carducci, nei pressi del mercato centrale o presso la piazza Alghieri. Informazioni alla Redazione. 95

UCITELJIMA NA ZNANJE: Papirnica Laginja i dr. dobila je veliku zalihu finih aluminijum pera sa firmom iste papirnice. 93

POKUŠTVO staro kupi i prodaje se u ulici Dignano, kuća Deghenghi. Anton Bergodac. 94

IZUČEN MESARSKI POMOĆNIK traži službu u mjestu a i vani po Istri, Dalmaciji, Trstu, Ricci itd. Ponude uredništva lista. 88

PRODAJE SE u tiskari Laginja i dr. via Giulia 1 stare novine po 8 novčića kilogram. 86

VENDESI nella tipografia Laginja e comp. via Giulia 1 vecchi giornali a 8 soldi il chilogramma. 86a

Tko želi popiti času zdravoga i dobroga vina nek se javi u nanovo otvorenoj gostioni

„Ai Campi Elisi“

Medulinska cesta.

GRGO GRAKALIĆ.

Liniment Capsol comp.
 Farmacia Dott. Richter al „Leon d'Or“
 in Praga.
 Distribuzione in 5 anni.
 Spedizione giornaliera.

Samo 5 kruna

stoji jedna švicarska
 nižel anker ura sa
 čvrstim ant-
 imogitnim strojem: 2
 niroma na poklopu,
 porucilan 22.250 (ne
 od papira) 36 sati
 idven; 3 komada na-
 jedanput; stimo 14
 kruna. Srebrna re-
 montir ura 33.3
 poklopa K 11.—
 Za svaku uru jamčim 2 godine. Nepo-
 voljno mjenjan ili vraćam novac. Veliki
 cijenik na zahtjev franko i badava.
 Prva tvornička skladnica ura zlatnih i srebrnih
O. HEGERA sin,
 Vinkovci, br. 4, (Hrvatska)

o o JEFTINO i BRZO. o o
CEDULJICE
 za
sv. ispovjed i pričest
 izradjuje
 NARODNA TISKARA
LAGINJA i dr. — PULA
 Via Giulia, 1.
 o o JEFTINO i BRZO. o o
DRUŽBINE OLOVKE
 dobivaju se u tiskari
LAGINJA i dr. — PULA
 VIA GIULIA, 1.

Brzojavni naslov: POTOČNIK — PULA
JOSIP POTOČNIK — PULA
 Corsia Francesco Giuseppe, 6.
VELIKO SKLADIŠTE i TRAJNA IZLOŽBA
 glinenih peći za sobe i salone, štednjake sa strojem za prištednju goriva, željeznih štednjaka obloženi sa neizgorivim Chamotom, kacea za kupanje iz najfinijih glinenih lončića, podupno uređene kupaonice, ploče za podove u kuhinji, hodniku, predvorju, dvorištu, štalama itd. Mosaik-ploče za obložiti stijene; PATENTIRANI uredi za glinene peći, Meidingerovih plašta za glinene peći u svrhu da poveća i usčuva toplinu itd. itd.

Specialiteta: Stroj za prištednju goriva za glinenu peć, dvostrukom brzinom za-
 grije odaju. — Automatička peć sa regulatorom i trajnom vatrom.
 Meteorska peć sa trajnom vatrom. Stroj za uzdržanje vatre za glinenu peć. Štednjaci na plin i drveni ugljen.

NOVO!! Specijalista u nastavljanju peći i štednjaka. **NOVO!!**
 Sve u tu struku zasjecajuće radnje izvršuju se pomno, brzo i jeftino. Uzorci, cijenici i proračuni šalju se badava i franko.

